

Oglas, pripisana itd. likuju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbroju, oplate itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 347849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom, častu malo stvari, a noslugu sve pokvari“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o pedes.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne takaju a nebrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, na godinu 5 K za seljake, ili K 2-50 na godinu, odn. K 2-50 na godinu.

Izvan carevine više poštarina. Vlada i atašeji se u Pull.

Pojeđini broj stoji 10 h., zastali 20 h., koji u Pull, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. (Via Giulia br. 1), kamoneka se nastavljuje sva pisma i predplato.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Pull. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Croceta br. 1, n. kl.).

Mons. Vinko Zamlić.

Kako nam brzojavi prijatelj iz Voloskoga, preminuo je jutros onamo prečastni gospodin Vinko Zamlić, župnik Voloskoga i Opatije i susjedne županije Pabri od obćine Kastavake.

Sprovod mrtvih ostanaka milog pokojnika biti će subotu jutro.

Pokojnik rodio se je negdje oko 1848. u Ferlaviji obćine Kustva, te je srušivši pučku školu u Kastvu, učio cilu gimnaziju na Rieci, a bogostoviju u Gorici.

Zaredjen u svećenike bio je kroz više godina duhovni pomoćnik u Kastvu, Opatiji i Berseču, a onda mnogo godina župnik u Veprincu, napokon u Voloskom. Neko doba bijaše i pokrajinskim zastupnikom na saboru Istre u Poreču.

Pred nekoliko godina pokojni Zamlić bio je odlikovan častnim naslovom papinskoga komornika, a kroz dva perioda eto do smrti bio je član zemaljskoga školskoga vieća za Istru. — Još kao kapelan u Opatiji, dok je bila tek spoznani zemaljski raj, imao je pokojnik zgrade da se upozna sa ljudima visokoga roda. Ta su poznanstva rasta sve što je više napredovalo Volosko i Opatija, te je naš mili pokojnik bio znan na daleko od vladarskog doma do sirotne kolibice.

Za nas Istrane hrvatskoga roda Zamlićeva smrt velik je gubitak, jer bijaše čovjek silno bistrog uma, svećenik neprikosnuto ponašanja, društvenik najblinijeg vladanja; učitelj neumoran, prijatelj nezaboravan, rodoljub čist, kao suho zlato.

Plemenitom pokojniku vječni mir, a onima već riedkim duhovnikom našeg roda neka ostane trajnim primjerom, kako se radi za korist crkve i ujedno za svoj narod!

Interpelacija

zastupnika Spinčića i drugova na njegovu preuz. ministra pravosudja.

Pritužbe proti postupanju c. k. sudova u Istri bijahu podnesene već više puta u visokoj zastupničkoj kući a napose bijahu te pritužbe od prvopodpisanog sakupljene u raznim rezolucijama podnesenim u carevinskom vieću dne 2. maja 1902. u kojim bijahu istaknuti odnosi zahtjevi, koji se temelje na državnim temeljnim zakonima.

Ako se ovime nekoje pritužbe i zahtjeve ponavlja, dale su tome povoda porotne razprave, koje su se vrsile prošlog mjeseca u Rovinju i o kojima se je u javnosti mnogo pisalo.

Kod većine c. k. kotarskih sudova obstoju protuzakoniti običaji, da se piše zapisnike sa optuženikom i odnosnim svjedocima, koji govore hrvatski i slovenski, dapače i sa onima, koji niti rieči talijanski ne razumiju, izključivo u talijanskom jeziku.

Iztražni sudci, da se uzmgnu eventualno opravdati, uplivaju na okrivljenike, da se služe samo talijanskim jezikom ma-

kar ga samo za potrebu razumiju ili se pak niti za to ne brinu, već sastavljaju bezbrizno zapisnike u talijanskom jeziku, kao da to nebi bilo protuzakonito već sasama naravno.

To je poznato i predstojaćima sudova, nu oni to dopuštaju, bilo što su time spoznajni, bilo pak iz bojazni pred vladajućom klikom u Istri.

Takvim postupkom se ne samo vriedja zakon već se nanasa štetu samom pravu. Dogadja se često, da prevodi izkaza ne odgovaraju izvornim izkazima ili da ono što je optuženik ili svjedok u naloženoj mu talijanštini izjavio, ne odgovara istini.

O tome se može uvjeriti vrlo često kod razprava pred c. k. okružnim sudstvom u Rovinju, pred kojim okrivljenici sasama drugičije izkazuju nego li su to učinili tekom iztrage.

Kod ravno spomenutog c. k. okružnog sudišta dogadja se još gore stvari nego li kod c. k. kotarskih sudova, osobito u koliko se tiče postupka c. k. državnog odvjetništva.

Tamčnije državno odvjetništvo sastavlja naime optužbu u dva jezika, u talijanskom i hrvatskom, samo u iznimnim slučajevima, kad je naime zapisnik o iztrazi sastavljen hrvatski i u talijanskom jeziku u slučajevima, kad je zapisnik talijanski sastavljen i to onda, ako optuženik ništa ili vrlo malo talijanski govori.

Kod razprave postavlja drž. odvjetnik sve predloge samo u talijanskom jeziku i samo talijanski govori o krivlji i kazni, akoprem znade, da optuženik toga jezika ne poznaje i da mu ovaj potonji, košto ima pravo u smislu § 255. k. p. kod običnih sudišta i u smislu § 324. k. p. pred porotnim razpravama, ne može odgovarati.

Iznimku čini državni odvjetnik samo onda, ako je branitelj Hrvat; u tom se slučaju služi i hrvatskim jezikom.

U talijanskom govoru drži državni odvjetnik i konačni govor i kao da hoće, da se izrugava, pita iza toga što je cio sat ili još više govorio u talijanskom jeziku, predsjednika razprave, da mu dozvoli, da smije govoriti i hrvatski — kao da bi to zabrajeno bilo — i govori jedan do dva časka ili niti toliko u tom jeziku; ponajviše zahtjeva u tom jeziku od suda, da uporabi zakon.

Kod spomenutog c. k. okružnog suda u Rovinju dogodilo se je tako dne 15. oktobra 1906., kojom prigodom je novimenovani c. k. državni odvjetnik Vidulich — koji nebi bio smio radi svoje u više navrata pokazane mržnje proti svemu, što je hrvatsko, nikada postignuti mjesto c. k. odvjetnika — iza dugog govora u talijanskom jeziku, rekao optuženicima u hrvatskom jeziku samo to, da je molio porotnike, da ih spoznaju krivima i to u slučaju, u kojem nije optuženica razumila niti rieči talijanski a optuženica samo „ku besedu“, kako je sam izrazio.

Slično se je dogodilo i dne 16. oktobra 1906. u Rovinju, kojom je prigodom zamjenik državnog odvjetnika dr. Dalla Zonca, koji da je dokazao pred svojim nedavnim

ignovanjem na sadašnje mjesto, da poznaje hrvatski jezik potpunoma u rieči i pismu. — govorio iza sat i pol trajajućeg govora u talijanskom jeziku, dva do tri časka u hrvatskom jeziku i to iza toga, što bijaše zamolio predsjednika za dozvolu, proti čemu se je opirao branitelj dr. Bartoli, jer da je optuženik tobože razumio talijanski sastavljenu optužnicu, što je u ostalom ovaj potonji poricao.

To se je dakle dogodilo u slučaju, u kojem je optuženik sam izjavio, da pozna samo po koju rieč italijansku i u kojem je sam priznao, da nije razumio optužnice. Od strane predsjednika bijaše doduše po koješta raztumačeno optuženiku u hrvatskom jeziku, što se je dogadjalo tekom razprave; pitanja postavljena porotnicima nisu bila prevedena na hrvatski jezik tako, da optuženik nije mogao govoriti u smislu § 324. k. p.

Na sličan način zastupalo se je dne 18. oktobra t. g. U ovom su slučaju optuženik i svi svjedoci govorili samo hrvatski, bio je prisutan i tumač i predsjednik je većinu stvari preveo — a spomenuti c. k. državni odvjetnik dr. Vidulich držao je svoj konačni govor u talijanskom jeziku i molio je, iza toga, što bijaše svršio govoriti talijanski, predsjednika, da prevede optuženiku ono, što je on talijanski govorio. Njegov dugački govor svršio je ovaj u dva tri časka.

Čudo! da čudo, ali takodjer škandal za justicu u takozvanoj kulturnoj državi!

Ali ne samo da griješ c. k. državno odvjetništvo, odnosno njegovi zamjenici, već takodjer premmogo puta i predsjednici i u obće sudci na štetu pripadnika hrvatske narodnosti u Istri.

Dogadja se: da se pročitaju talijanski sastavljene optužnice samo talijanski a da se ih ne prevede na hrvatski jezik, usljed česa je optuženiku onemogućena uporaba ustanove § 245. k. p. i teža obrana;

da se optuženicima hrvatske narodnosti ni ono ne prevadja na hrvatski jezik, usljed česa postaje za njih iluzoričan § 248. zadnji odstavak k. p. pošto imadu pravo, da predlažu protudokaze;

da se optuženicima hrvatske narodnosti ni ono ne prevadja na hrvatski jezik što se tekom razprave pročita, čime im se oduzimalje pravo predvidjeno u § 252. k. p. da čine opačke na pročitano;

da se pročita presuda samo u talijanskom jeziku i da se optuženiku hrvatske narodnosti samo reče, da je dobio toliko i toliko mjeseca ili godina tako, da siromah niti ne znade radi kojeg čina je bio osudjen i radi kojeg riešen — što stoji u očitom protuslovju sa odredbom ministarstva za pravosudje od dne 15. marča 1862. broj 865. praes.

Ako je iznimno optuženica hrvatska i ako pristupi kao branitelj Talijanac, onda se -- bez obzira da li branitelj poznaje ili ne poznaje hrvatski — ne pročita optužnicu u hrvatskom originalu već se ju prevede i objavi malo po malo na talijanskom jeziku, razprava se vodi u talijanskom jeziku, razprava se radi u talijanskom jeziku, kao da se vrsi razprava radi branitelja a ne radi optuženika.

K tome valja opaziti, da se radi branitelja uredovno ne smije pozvati tumača, jer branitelj ili mora poznavati jezik optuženika, ili si mora sam priskrbiti tumača.

Tako se dogadja, da branitelji i više put od njih nagovoreni optuženici izjave, da potonji doduše ne govore talijanski, ali da razumiju i takva kriva izjava je za predsjednika dostatna, da vodi razpravu talijanski i da ju nastavi voditi talijanski i onda, kad optuženik na talijanska pitanja ne može da odgovori i izjavi da ne razumije talijanski.

Dogadja se nadalje, da se optuženiku u opće ništa ne prevede, da se c. k. državni odvjetnik služi samo talijanskim jezikom i da se presuda samo u tom jeziku objavi.

To su prilike pravosudja u dvim pokrajinama Primorja spadajućim k zemljama zastupanim u carevinskom vieću u Beču godine Gospodina 1906.

Malo različit je naime postupak sa Slovincima odnosno Hrvatima kod c. k. zem. suda u Trstu i kod odnosnih c. k. kotarskih sudova, kod potonjih osobito što se tiče sastavljanja zapisnika tekom iztrage.

Tako se postupa sa Hrvatima i Slovincima u Austriji!

Na taj se način vriedja ne samo obična ljudska prava, već takodjer i sankcionirane državne temeljne i ine zakone i ostale odredbe i naputke u Primorju na štetu hrvatskoga i slovenskoga naroda.

Ako se na taj način upravlja sa pravosudjem putem njenih zastupnika, ako državni odvjetnik, kad nastupa kao optužitelj proti namišljenim povriediteljima zakona, sam na najgrubiji način zakone vriedja, onda nije čudo, da narod u rećenoj zemlji nema povjerenja u pravosudje i njene zastupnike u branitelje zakona i u same suce.

Potpisani uslobodjuju se radi toga da uprave na njegovu preuzvišenost ministra pravosudja u p i t:

„Je li voljna njegova preuzvišenost, da odmah poduzme odlučne korake, da se učini kraj nečovječijim, nepravednim, protuzakonitim i kulturne države nedostojnim odnosjima pravosudja u Istri i Trstu?“

Beč, 5. novembra 1906.

Spinčić, E. Spindler, dr. Ploj, Suktje, Biankini, Dulbić, Perić, Klaić, Robić, dr. Gregorić, dr. Klampar, Žitnik, Pfeifer, Borčić, dr. Korošec, Povše, Suštersić, Vuković.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 25. novembra 1906.

Nelom prošloga tjedna, ponedjeljak, utorak i sriedu vodila se je razprava o V. razpravnoj skupini, o paragrafili 1 do 3 uključivo. U njih je govora u izbornih kotarib, izbornih tjeilih i izbornih mjestih, te o izbornom pravu i izborivosti. Razprava ta vukla se je dugo. Sjednice trajale su i do devet sati uzastopce. Bila su razpravljena takodjer tri predloga manjina, to jest: 1) Pergiblov i drugova za to da se iz Njemaca Pruga, Budjejevica i Plaznja stvori jedan njemački kotar. 2) Chocov i drugova, da se Dolnoj Austriji, naročito

Beču dade najmanje četiri česka zastupnika. (3) Tollingerov i drugova, da se da dade stoji glas protiv predloga Tollingerova. Došao je, premda još jako slab, Svenjemci su mu prigovarali, većina drugih mu se je naradovala.

Uspjeh glasovanja bio je pozdravljen pljeskanjem u sabornici i na galerijah. Pošto se je galerija ponovno oglašivala, daju je predsjednik izpraznilu.

§ 6. i 7. bili su prihvaćeni bez protimbe. Kod § 8. uslužno se je nekako držalo. Pitao predlog da gube pravo glasa za tri godine i oni, koji su dyaput osuđeni radi pijanstva.

Tako je u sriedu dne 21. novembra 1906. izmed 7. i 8. ure u večer bio zabacen predlog kojim bi se htjelo uvesti pluralno izborno pravo. Nego to pitanje još nije riješeno. Vlada se nije nikad jako odlučno proti njemu izjavila. Gospodsko kuća bavila se je tim pitanjem ovoga tjedna, još prije nego joj je osnova u ruke došla. Dvie stranke, ustavovjerna i pravica gospodske kuće već se su izjavile u većini za pluralno izborno pravo. Srednja stranka još se nije izrekla. Jučer se je glasalo, da Njegovo Veličanstvo neće uplivati na gospodsku kuću u tom pitanju. U tom smjeru da je na njega uplivao mađarski ministar-predsjednik Wekerle, koj da misli u ugarskoj uvesti pluralno izborno pravo. To pitanje dati će još ne samo da bi se dogodila krivica velikoj većini državljana, nego baš usljed te krivice, i pošto se govori o uvedenju sveobčega i individualno jednakoga prava glasa već godinu dana, nego moglo bi biti i velikih nemira. Pa da to još mađarska vlada sakrivi! Još veće zlo! Ko bude živ vidit će.

Druga razprava bila je također dne 22. novembra. Kod VI. razpravne skupine, paragrafi 9. do 15. uključivo, u kojih je govora o raspisanju izbora i priprava za nje. Kod nje bilo je više predloga manjine, koje su pojedini predlagali obrazložili. Tako Poljak Abrahamović predlog k § 9, da se može u Galiciji i dva i tri dana za obavljenje izbora ustanoviti, a ne samo jedan, kako je u osnovi ustanovljeno: Slovenac dr. Tavčar k § 11, da se uvedu stalne izborne listine; dr. Adler k § 12. da se imadu sve promjene u listinah, provedene usljed reklamacija, tiskom u javnost dati; dr. Schlegel k § 12. da se ondje gdje se govori o dužnosti pomnoženja listina, reče da to valja za mjesta a ne za občine, ako bi se ta dužnost imala protegnuti na občine odnosno mjesta sa 5 i više tisuća stanovnika; dr. Vogler glede dostave vjerodajnica za glasovanje.

Na toj sljedećoj razpravi govorio je prvi za govornik zast. Spincić. On se je osvrnuo u kratko na sve predloge manjine, i rekao da je on osobno protiv predloga Abrahamovićevomu i Schlegelovomu, koji bi mogao odpasti ako bi predlog njegov, govornikov, bio prihvaćen. Glede predloga dr. Adlera reče da mu se ne čini toli nužnim obzirom na jednu odnosnu ustanovu § 13. Izjavio se je također za predlog Voglerov glede dostave legitimacionih karata.

Iza toga je govornik prešao na obrazložjenje svoga predloga. A predlagao je iz stavka u kojem se govori o tom da se imadu listine u občinah sa preko 20 hiljada stanovnika pomnožiti, novi stavak. Taj bi glasio: „U svih ostalih občinah ima se imajućim pravo glasa na njihov zahtjev od početka do svrhe roka za reklamacije ili dati jedan primjerak izbornih listina uz odštetu troškova nanj otpadajućih, ili dozvoliti im i omogućiti da izborne listine prepisuju.“

U obrazloženju rekao je: Listine se izlažu da se svaki može uvjeriti da li su svi imajućii pravo glasa u listinah ili ne, i da li nije unesenih takvih, koji nemaju pravo glasa, te da li je sve pravo upisano; da se pak uzumogne podnesti reklamacije. Reklamacija je jako značnicni izborni čin a svrha da se svakom osjigura

K glasovanju došao je i dr. Lueger, njegovo, izbornu pravo. Za občine, izpod 20.000 ustanovljeno je, da se može u listine samo uvid uzeti. Sa samim uvidom u listine nije moguće ovih izpraviti osim u posve malih občinah. Ljudski je nemoguće već u nešto većih občinah držati u glavi, usljed samoga uvida, „sve pomanjkanja i sve pogreške.“ Občine sa 4000 stanovnika imadu blizu 1000 izbornika, sa 8000—3000, sa 16—4000, sa 19999—4999. A kod takvih izbornika moguće je listine izpraviti, samo ako se listine uredovno pomnože i doje izbornikom na zahtjev i uz odštetu, ili ako mogu izbornici nebudjeno sami listine prepisati. Prigovara se tomu jedino da bi se malim občinam prouzrokovalo troškova. Čudno, da se baš tu hoće da stedi občine, gdje ide o pravu državljanu. U ostalom po predlogu bilo bi malo ili ništa troškova. Ako bi občina dala pomnožiti listine, odštetili bi njoj oni, koji bi primjerak tražili. Ako ne bi pomnožila, imala bi omogućiti samo prepisivanje. Praksa nas uči da treba ustanovu kakvu predlaže govornik. Navadja primjer občine od preko 8000 stanovnika, gdje su prije tri godine bile listine do skrajnosti i navlas izkrivljene, gdje se ih sa prošlim uvidom koj bijaše otežan nije moglo popraviti, a prepis se nije dozvolilo. Govornik se nada da će sve stranke glasovati za predlog, pošto je za sve stranke jednak. C. k. vlada se je do sada pozivala na zakon, koji ne dozvoljava nego „uvid“, kad se je zahtjevalo da se listine prepisu, i govorila ne mogla pomoći. Hoće li da se i unapried ne vara, i ne krade pravo glasa stotinam i tisućam izbornika, ona će biti za predlog. Hoće li to njegova preuzvišenost gospodin ministar-predsjednik, njegovu preuzvišenost gospodin ministar unutarnjih poslova, onda se moraju ne samo za predlog glede zastupničke kuće izjaviti, nego i pobrinuti se da se to učini i za zemaljske sabore i za občine. U drugih državah, kako je n. pr. Italiji, dozvoljava se izborne listine prepisati, tiskati i prodavati. One su obćenito dobro, a ne predmet koji bi se imao skrivati u obćinskih uređih. Pošto je govornik još neke druge manje promjene predložio, svrsio je, a razni su mu u govoru i posle svršenoga povladjivali. I ministar unutarnjih poslova ciedo ga je vrieme slušao.

Predlog Spincićev zagovarao je također zast. dr. Ivečić jako umno. Rekao je, da neza kako je glede izloženja listina u Njemačkoj i dodao da nam u ostalom Njemačka u ustavnih stvarih nejma biti uzorom. Zna pak kako je u Francezkoj, Belgiji i Italiji. Navadja doslovno dotične izjave, gdje se izričito veli da se listine prepisivati mogu, i prepisuju i tiskaju. Bilo je to nužno, jer tučki austrijski koji se već godinu dana nebave nego izbornim reformom misle da je ono što Spincić i drugovi svojim predlogom zahtjeva nešto posve nova, čega nejma nigdje na svijetu.

Tečajem razprave govorio je i ministar unutarnjih poslova. Kod uvida, rekao je, može se bilježke činiti. Za predlog Spincića i drugova se nije izjavio. Nije mu dozvolio odjelni predstojnik. C. k. vlada hoće da se i na dalje u nekih občinah listine kviri i da se jih nemože popraviti. Pod vladinim uplivom htjelo je i izvjestitelj većine izbjeći svakomu odgovoru, ali je bio prisiljen, te je rekao da je stvari koju želi predlog pomozeno tim da se broj od 20.000 stanovnika u občinah snizi na 5000, kako je to zastupnik Spincić također predlagao. Videć najme da neće prodrieti svojim prije spomenutim, predložio je, da se ovaj broj od 20.000 stanovnika u občinah, koje bi bile dužne pomnožiti listine, snizi na 5000. Učinio je to pod silom okolnosti.

Za njegov glavni predlog glasovali su Hrvati i Slovenci, Česi osim velikasa njihovih, kršćanski socijali i socijalni demokrati. Proti predlogu glasovali su Poljaci, njemački katolici, njemačka pučka stranka, njemački liberalci, Svenjemci i Talijani.

Ta kako bi oni inače, kad na mnogo ne računaju nego na spletke i varke. Predlog da je občina sa 5000 i više stanovnika dužna pomnožiti listine bio je prihvaćen većinom glasova. Tako i predlog da imadu političke oblasti ustanoviti koliko ura na dan imadu biti listine izložene u občinah izpod 5000 stanovnika.

Predlog Abrahamovićev, da se za Galiciju može ustanoviti i dva i tri dana za izbore, bio je prihvaćen. Tako i predlog Ivčevićev istoglasnici za Dalmaciju. U svih drugih krunovisanih imat će se izbori obaviti u jedan dan.

U § 13. prihvatila se je većinom glasova jedna promjena na gore. Odbor je bio predložio da imadu stranke, kad esme reklamaju, priložiti dokaz o navršenoj 24 godina i o državljanstvu. Dokaz o birañju da imadu oblasti pribaviti. Po odboru nebi bili drugi, da za druge reklamacije, dužni priložiti dokaze. Na predlog dra Gesmana bio je većinom glasova primljen prvotni predlog vlade, da se spisi za dokaz izbornoga prava (24 god., austrijsko državljanstvo i boravak) imadu reklamacijom položiti.

Predlog dra Tavčara glede stalnih listina i onaj dra Schlegela da se ima riešiti o bi na zamjeniti sa riečju m j e s t a bili su zabaceni.

Romančuk u ime svoje i ostalih rusinskih zastupnika dao je toga dana oštru i odlučnu izjavu. Usupor obećanjem vlada i sa najvišega mjesta, Rusine se je u izbornu preosnovi zastavilo, na korist Poljaka, kako ni izdaleka ni jedan ni drugi narod. Za Galiciju stvorilo se je više ustanova u izbornu reformi koje su sve naperene proti Rusinom. Oni se već ničemu od nikoga ne nadaju, pa izlaže iz parlamenta, dok se bude razpravljala izborna preasnova. Ta izjava i što je s njom spojeno mogla bi u okolnostih imati dalekosežnih posljedica.

Petak dne 23. novembra razpravila se je VII. razpravna skupina, paragrafi 16 do 41 uključivo. U njih je govora o samom izboru zastupnika: o sastavu izborne komisije, o pouzdanicilu stranaka, i u obće o ciolom postupku za vrieme izbora i poslie njega.

Bilo je i u raznih posebnih predloga. Dr. Tavčar je predlagao, da na dan izbora nebi imali uredi uredovati, sudovi raditi, da škole nebi bilo, i da bi gospodari svojim radnikom morali dati slobodan dan. Poljak kao divljak Breiter predlagao je da nebude nit u Galiciji zamjenika — zastupnika. Dr. Vogler predlagao je, da se izreče za načelo, po kojem bi posebni izborni sud odlučivao o valjanosti izbora. Svi ti i drugi predlozi bili su zabaceni, a prihvaćena osnova po predlogu izbornoga odbora.

Istoga dana počela je razprava ob VIII. razpravnoj skupini, o § 42. i o predlogu zastupnika Pergella glede delegata iz Česke i Moravske. U § 42. je ustanova, da se može kotare promjeniti jedino tada kada su prisutna najmanje 343 zastupnika. Do te ustanove došlo se je poslie dugih razprava, onda kad je ministar-predsjednik Beck bio rekao da se predstavnici Čeha i Njemaca nesmjedu razstati, makar razpravljali cielu noc, dok se ne nagode. Proti toj ustanovi postavio je predlog česki Njemac dr. Schreiner s jedne, i Česi dr. Baxa i dr. Sobotka s druge strane. Prvi bi htjelo navadnu kvalifikovati većinu, druga dvojica običnu većinu. Razprava je tek počela u petak. Pergel hoće da se postavi u zakon, da njemački zastupnici Česke izabiru 4 a česki 6 delegata, i moravski jedni i drugi po 2.

Petak se je sastala u sjednicu i gospodska kuća. Razpravila je neke zakonske osnove prihvaćene od zastupničke

Ta kako bi oni inače, kad na mnogo ne računaju nego na spletke i varke. Predlog da je občina sa 5000 i više stanovnika dužna pomnožiti listine bio je prihvaćen većinom glasova. Tako i predlog da imadu političke oblasti ustanoviti koliko ura na dan imadu biti listine izložene u občinah izpod 5000 stanovnika.

Predlog Abrahamovićev, da se za Galiciju može ustanoviti i dva i tri dana za izbore, bio je prihvaćen. Tako i predlog Ivčevićev istoglasnici za Dalmaciju. U svih drugih krunovisanih imat će se izbori obaviti u jedan dan.

U § 13. prihvatila se je većinom glasova jedna promjena na gore. Odbor je bio predložio da imadu stranke, kad esme reklamaju, priložiti dokaz o navršenoj 24 godina i o državljanstvu. Dokaz o birañju da imadu oblasti pribaviti. Po odboru nebi bili drugi, da za druge reklamacije, dužni priložiti dokaze. Na predlog dra Gesmana bio je većinom glasova primljen prvotni predlog vlade, da se spisi za dokaz izbornoga prava (24 god., austrijsko državljanstvo i boravak) imadu reklamacijom položiti.

Predlog dra Tavčara glede stalnih listina i onaj dra Schlegela da se ima riešiti o bi na zamjeniti sa riečju m j e s t a bili su zabaceni.

Romančuk u ime svoje i ostalih rusinskih zastupnika dao je toga dana oštru i odlučnu izjavu. Usupor obećanjem vlada i sa najvišega mjesta, Rusine se je u izbornu preosnovi zastavilo, na korist Poljaka, kako ni izdaleka ni jedan ni drugi narod. Za Galiciju stvorilo se je više ustanova u izbornu reformi koje su sve naperene proti Rusinom. Oni se već ničemu od nikoga ne nadaju, pa izlaže iz parlamenta, dok se bude razpravljala izborna preasnova. Ta izjava i što je s njom spojeno mogla bi u okolnostih imati dalekosežnih posljedica.

Petak dne 23. novembra razpravila se je VII. razpravna skupina, paragrafi 16 do 41 uključivo. U njih je govora o samom izboru zastupnika: o sastavu izborne komisije, o pouzdanicilu stranaka, i u obće o ciolom postupku za vrieme izbora i poslie njega.

Bilo je i u raznih posebnih predloga. Dr. Tavčar je predlagao, da na dan izbora nebi imali uredi uredovati, sudovi raditi, da škole nebi bilo, i da bi gospodari svojim radnikom morali dati slobodan dan. Poljak kao divljak Breiter predlagao je da nebude nit u Galiciji zamjenika — zastupnika. Dr. Vogler predlagao je, da se izreče za načelo, po kojem bi posebni izborni sud odlučivao o valjanosti izbora. Svi ti i drugi predlozi bili su zabaceni, a prihvaćena osnova po predlogu izbornoga odbora.

Istoga dana počela je razprava ob VIII. razpravnoj skupini, o § 42. i o predlogu zastupnika Pergella glede delegata iz Česke i Moravske. U § 42. je ustanova, da se može kotare promjeniti jedino tada kada su prisutna najmanje 343 zastupnika. Do te ustanove došlo se je poslie dugih razprava, onda kad je ministar-predsjednik Beck bio rekao da se predstavnici Čeha i Njemaca nesmjedu razstati, makar razpravljali cielu noc, dok se ne nagode. Proti toj ustanovi postavio je predlog česki Njemac dr. Schreiner s jedne, i Česi dr. Baxa i dr. Sobotka s druge strane. Prvi bi htjelo navadnu kvalifikovati većinu, druga dvojica običnu većinu. Razprava je tek počela u petak. Pergel hoće da se postavi u zakon, da njemački zastupnici Česke izabiru 4 a česki 6 delegata, i moravski jedni i drugi po 2.

Petak se je sastala u sjednicu i gospodska kuća. Razpravila je neke zakonske osnove prihvaćene od zastupničke

kuće. Sastao se je glavno rade izbora preosnovne. Prem ova još nije gotova u zastupničkoj kući; je gospodski kuća već izabrala svoj izborni odbor, da ob oskovi razpravlja. Odbor je sastavljen od većine protivnika preosnovne i zagovornika pluralnoga sustava.

Politički pregled.

U Puli, dne 23. novembra 1906.

Austro-Ugarska

U gospodskoj kući počelo se razpravljati osnovu o izbornoj reformi. Predsjednik knez Schönbern predložio je, da se osnovu čim dodje na razpravu uputi odboru od 21 lica, koji neka se odmah izabere. Predlog je prihvaćen i kuća je odmah obavila taj izbor.

Dne 25. započela je u Budimpešti zasjedanje delegacija. U ime austrijske delegacije pozdravio je kralja predsjednik knez Lobković.

Sliedeći dan bila je prva sjednica odbija delegacija.

Dne 23. o. m. sastao se je adresni odbor hrvatskoga sabora u sjednici, u kojoj je uzeo u razpravu nacrt adrese.

U istoj sjednici prihvaćen je nacrt adrese, koji će doći u saboru na razpravu.

Crna Gora.

Na Cetinju je u subotu sastavljeno novo crnogorsko ministarstvo ovako: Marko Radulović ministar-predsjednik i izvanjskih posala; Mihajlo Ivanović ministar unutrašnjih posala, Danilo Gatalo, topnički major, ministar rata; Mitar Gjurović ministar financija, Milisav Rajčević ministar pravosuđa i nastave. Ministri su u subotu zaprisegnuli.

Bugarska.

Bugarsko narodno sobranje, koje zasjeda već više od dva tjedna, prihvatilo je nekoliko zakona, među njima i zakon o kreditu od osam sto hiljada leva za postradale požarom povodom protugričkih nemira, zatim zakon za kredit od 870.000 leva za osnutak bugarske narodne banke, te više zakona sa manjim kreditima za razne potrebe.

Rusija.

Petrogradska brzjav. agencija javlja: Stanoviti indozemni ruski tvrde na osnovu izvaja radikalnih ruskih listova i na osnovu depeša svojih dopisnika, da su po nekim senatskim naredbama izključeni seljaci od izbora za drž. duma što nije istina. U praksi je zakon tako proširen, da su čak prosti seljaci imali dvostruko, a u nekim slučajevima i trostruko izbornu pravu. Da mimoidje naredbu, kojom se zabranjuje državnim činovnicima učestvovanje u opozicionalnim strankama, uvela je „stranka mirnog preporoda“ grupu „stranačkih prijatelja“.

Nad grobom slovenskog pjesnika Gregorčiča.

Ugasnu Tvoja luč,
Umuknu Tvoja vila
Po trnju ovog svijeta
Salomila je kriła . . .
Al Tvoja riječ i dalje
Po rodnoj zemlji leti,
Jer osta Tvoja pjesma,
Što neće nikad mrieti!

R. Katalinić Jeretov.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Izpravak uredništva. U posljednjem smo broju priobćili viest pod naslovom „Upraviteljem c. k. pošte u Puli imenovan je postanski nadkontrolor u Trstu g. Suppan“. Tu smo viest erpili iz trčanskih listova a kasnije se izpostavilo, da nije istinita, il bar to, da je preuranjena. Doznajemo naime iz postanskih krugova,

da su kolovodje talijanske stranke u Istri sve sile napeli radi imenovanja novoga kandidata g. Suppana, ali do sada da nisu još uspješni; nadalje smo doznali, da imade među kandidatima i starijih i zaslužnijih nego li je talijanski kandidat, ali oni imaju tu pogriješku, što neuzivaju milosti istarske talijanske svojete.

Krčki kotar:

Desetgodišnjica biskupovanja. Prošloga čedna proslavio je skromno krčki biskup presvj. g. dr. Antun Mahnić 10 godišnjicu svoga biskupovanja i svoga blagotvornog djelovanja na duševnu i tjelesnu korist svoga stada.

K mnogobrojnim čestitkama i vrućim željama, koje su onog dana stigle presvj. svečaru pridružujemo se iskreno i mi moleći Svevišnjega, da bi još dugo pozivio onog uzornog nadpastira, sebi na čast i slavu a vjernomu mu stada i svemu našemu narodu na korist i spas.

Voloski kotar:

Iz Opatije čim se je pronio glas o katastrofi, što je zadesila naš sada pokojni mul, uzeo je svijet da rogobori, naravno protiv — inženira. A kako su u ovo nekoliko godina ljudi često puta susretali na „Zrlu“ občeštovanoga gospodina viteza Puršku — udri oni sada na njega, kao da je tobože on kriv, što Opatija nema danas mula, kakova bi po svojem položaju i znamenitosti morala da ima. Osim toga je palo i drugih opazaka, koje u glavnome nisu bile osobito laskave po naše c. k. mulegraditelje.

Sve je to potaklo g. viteza Puršku, da poduzme neke korake, u svrhu, da u taj zamršeni posao unese nešto svjetla. I ovo, što je učinio. Jednoga dana, kad su druga gospoda u „Governu marittimo“ malo zadriemala, pristupi on k svomu malenomu, tronožnom stolecu, polozi na nj ruke i zovne:

Duše opatijskoga mula — približi se!
Još nije pravo ni doreko, a stol za pleše kao da je najednom oživio.

Gosp. vitez sjedne i držeći ruke na stolu, rekne:

Jesi li ti duh cpatijskoga mula?

Duh: Jesam.

G. vitez: Poznaš li me?

Duh: Čini mi se, da ste vi gosp. Purška.

G. vitez: Jesam — glavom. Brzo si me upoznao.

Duh: E, ta mi smo stari znanci. Vas su već poznavali i hobotnice, što su se po meni verale. Sjećam se, kako me je jedna zapitala nekom prilikom: A tko je onaj čovjek, što po tebi tako često klinove zabada? A ja njoj: Ludo, ono nije čovjek, ono je veliki gospodin od „governu marittima“. Da je meni imati što je on dobio za njegovu rabotu oko mene, ja bih sebi sagradio takovu skojeru, kakovu nebi bio kadar ni monsum da poruši.

G. vitez: I ti mišiš, da je skojera kriva?
Duh: I skojera i sve pomrlo. Da pravo kažem, najboljega zdravlja nisam bio nikada. Ja sam se rodio nesretan. Jest, tako je, gospodin cavalier!

G. vitez: Ne hubnjaj što to! Kad si se rodio, bilo je oko tebe puno inženjeri, a ti znaš, da grje je puno inženjeri, tu je diela . . .

Duh: . . . kilavije . . . znam, šior cavalier!
Da ste me barem proširili, kako ste ono bili namislili . . .

G. vitez: E, da ja odnjenjem! Ti znaš, da smo mi inženjeri rado u Opatiji. Tamo se ljepo živi . . . i . . .

Duh: I meni je bilo ljepo u Opatiji, dok sam bio živ. Da ne bi nego onolike Madjarice, koje su po meni hoćile — Teremtete, šior cavalier! Ah! da smo a Patagoniji!

G. vitez: Pa što bi, da smo u Patagoniji?
Duh: Da sam u Patagoniji, ja bih danus bio živ! Eh! onaj goveran! Altrioče oni naši u Beču!

G. vitez: Muči, učinit će se već. . .
Duh: „A što će učiniti? Oni gore će vam dati par lisuša sijfjorina i vi ćela spustiti na dno dva tri bloka — pa stop! do druge rate. I onda — prvo jugo — i ode sve k vragu! Pustite, znam ja, kako se kod nas takove stvari manipuluju. Tako je bilo i u Lovranu. A valja da znate, da se moj kolega, novi lovranski mul, nahodio pred samim nosom na nozi učini . . .

G. vitez: Kala?
Duh: Da — exministra Kala! Sada pomislite, što se je mojemu kolegi dogadjalo uz onoliku protekciju, a kako će biti samnom!

G. vitez: Muči, u Beču već znadu sve. Vidjet ćeš, kako će se sve ljepo urediti. Mene jedino srdi to, što vele, da je na tebi bilo tehničkih mana. Što veliš ti o tome?

Duh! A što da kažem! Ja znam, da me je vrag ponio — pa eto.

G. vitez: Pa nisi ni prvi ni zadnji. Zar si zaboravio, što se je dogadjilo onome tvome kolegi od 3 milijuna u Trstu?

Duh: I on je copnuo kao i ja. Krasna vlada! fini mulegraditelji! Nego gosp. cavalier, ljepo vas molim kada mi budete opet rebra skupa stavljali, stišnite vruga, kako valja i nedajte da mi prvo jugo razdrobi kosli. Najzada svakomu je život drag — pa i meni. A onda znajte, da sam i ja nekoliko patriot, pa mi nije milo, da se svatko sprda s tom našom Austrijom, s tom našom starom Austrijom, a svi s našimi inženjeri. Do djavola, što će svijet, ako to dalje potraje?

G. vitez: Ne boj se! Bit ćeš kao od jednoga kusa.

Duh: E, ali kada će to biti?

G. vitez: Ma, pričekaj! Trebat će, da se prije promozga . . .

Duh: Opet mjerjenja!

G. vitez: Bez toga ne ide. Pa sada nije doba za takove radnje. Jesenske jugovine, zimске bure . . .

Duh: Pa onda pasijonska juga . . .

G. vitez: I to. — Ali ja se nadam da tamo gdje u ljetu . . .

Duh: E, ali ljetu je kratko. Za njim dodju odmah jesenske jugovine, zimске bure, pa opet pasijonska juga . . . A kaplja im srdačna pala!

G. vitez: Komu? Komu?

Duh ne odgovara. Gosp. inženjer trese stolcem i pita: Komu? Komu?

Uzalud. Odgovora nema. Duh je nekud izginuo i tako se je taj spiritistički razgovor dovršio sa: — A kaplja im srdačna pala!

Pazinski kotar:

Glavna skupština dječakog pripomoćnog društva u Pazinu.

Dječako pripomoćno društvo u Pazinu obdržavati će dne 5. dojučeg mjeseca u 3 sata poslje podne u prostorijama hrv. čitaonice glavnu godišnju skupštinu, na kojoj će odbor izvjestiti o svojem djelovanju za minulu školsku godinu i predložiti odnosne račune.

Tinjan 27. novembra 1906.

Utok uložen proti rješenoj reklamatornog odbora za izbore u Tinjanu je zadovoljno napokon milostivo rješeno i to nakon liepa četiri mjeseca što je ležao kod kot. poglavarstva u Pazinu. Dosadilo je valjda i g. Bennaltiju to zatezanje kad je postavio za to interpelaciju na carevinskom vieću.

Do kratko dakle bi se imali obaviti izbori. Za sada ne ćemo da nagadjamo nit kažemo kako će izbori ispasti. Ufano se pak da je većina izbornika uvidila i osvjedočila se da su se onda kod izbora takovih poglavarstva ljuto zavarili i da će tu kupaću pogriješku . . . budućih izbora popraviti.

Porečki kotar:

Konstituiranje pjevačkog društva „Mirna“ u Zrenju. Dnevni red prve glavne skupštine pjevačko-glazbenog dru-

štva „Mirna“ u Zrenju, koja će se držati u školskoj dvorani dražbe „sv. Ćirila i Metoda“ u Zrenju dne 2. decembra 1906. u 5 sati po podne.

- 1.) Pozdrav predsjednika privremenog odbora.
 - 2.) Čitanje i tumačenje pravila.
 - 3.) Izvješće rada privremenog odbora.
 - 4.) Izbor odbora.
 - 5.) Odlučenje novčanog prinosa izvršujućih i podupirajućih članova.
 - 6.) Slučajni predlozi.
- Svečani dio obdržavati će se u mjesecu ili jenaru ili februaru godine 1907.
- Privremeni odbor.

Skupština posujilnice u Zrenju. Odbor „Zrenjskog društva za štednju i zajmove registr. zadruga na neograničeno jamčenje“ pozivlje na drugu glavnu skupštinu sve svoje članove, koja će se obdržavati dne 9. decembra 1906. u 5 sati u večer. Dnevni red izložen je u družbinj školi „sv. Ćirila i Metoda“ u Zrenju.

Odbor.

Koparski kotar:

Javna jeftimba. U subotu dne 15. decembra o. g. obdržavati će se kod c. k. viseg financijalnog nadzorničtva u Kopru javna jeftimba za razne gradjevne radnje na kazarni financijalne straže. Uzključna cijena za te radnje iznosi 22.600 kruna. Pismene ponude valja poslati rečenoj financijalnoj oblasti kod koje su razvidni u uredovnih satih nacrti, proračuni i l. d. Provedenje radnje doznačiti će najpovoljnijem nadocu ravnateljstvo finance u Trstu.

Franina i Jurina.

Fr. Si cul Jurino, da šaju tosinjski popoprđili svojga Čozula va Rim?
Jur. Ča po blagoslov?
Fr. Aj ne, nego tuzit plevana.
Jur. Ter su ga tuzili va Beču — pak . . .
Fr. Ja, ma va Rimu, da je loja pravica.
Jur. Ča nju se dat!

Razne primorske viesti.

Ispiti usposobljenja.

Ovih dana položiše ispit usposobljenja za hrvatske pučke škole pred ispitnim povjerenstvom u Kopru, slijedeća gg. učitelji i učiteljice: N. Bubalo (Sprkinja), Anka Češcut, učiteljica u Zametu (talijanski kao predmet); Črnjeka Matko, učitelj Družbine škole u Zrenju; Gršković Jerko, učitelj u Vrbniku; Karlavari Ivan, učitelj u Vranju; Mrakovčić Lucija učiteljica u Omišlju; Nežić Ivan, učitelj Družbine škole Livade; Matko Zuccoon, učitelj u Marčani.

† Simon Gregorčič. Iz Gorice dolazi nam tužna viest, da je tamo preminuo u subotu prije podne slavni slovenski pjesnik Simon Gregorčič u 62. godini svoga života. Pokojni Gregorčič bio je najljepšiji i najobjubljeniji slovenski pjesnik, te nema bez dvojbe inteligentnoga Slovenca ni Hrvata koji se nije naslajđivao njegovom krasnom pjesmom. On je bio ljubimac slovenskoga naroda jer mu nije nijedan od njegovih pjesnika znao tako čuvstveno, nežno i duboko prodrieti u srce i u dušu.

Smrtnie ostanke velikoga pjesnika predati su gorički Slovenci materi zemlji u ponedjeljak, privedu mu veličanstveni sprovod. Blagi i dobri Sime počivao u rodnom si kraju pod visokim Krmom uz omiljelu svoju Šču.

Dileći iskrenu žalost naše braće Slovenaca kličemo plemenitomu mužu i slavnomu pjesniku: Vječna slava uspomeni Šimuna Gregorčiča!

Pojačanje vojničkih posada. Prošloga tjedna stigao je u Trst posebnim vlakom 11. batalijun lovaca, kojim se pojačava vojnička posada u Trstu. Batalijun, koji je došao iz Kiseka u Ugarskoj, nastanjen je dielomično u Kastelu a dielomično u vojarni na Campo Marzio.

Ljubljanski listovi javljaju, da će od tamo biti premještena čitava domobranska pukovnija br. 27 na goričku granicu, a u Ljubljani da ima doći jedan batalijun lovaca i jedna konjanička pukovnija.

Ova pojačanja vojničkih posada u naših južnih pokrajina svjedoče najsajnije koliko vjeruju jedan drugomu dobi; „susjedi“ i još bolji „saveznici“.

Odvjetnički Izpit položio je prošloga čedna u Trstu naš zemljak g. dr. Frane Bručić, kandidat odvjjetništva. Čestitamo!

Listnica uredništva i uprave.

Gosp. N. N. Vaš „razgovor“ priobit ćemo u budućem broju, ne zaboravite na nas. Živili!

Gosp. dopisnika iz srednje Istre i druge molimo da se ustrpe, doći će sve na red. Izvještaji iz „carevinskoga vieća“ zauzimu nam odviše prostora a da uz-mognemo zadovoljiti na dobu svima. Dotle da ste nam živi i zdravi!

PARAMENTE

jeftine i dobre mogu se dobiti jedino kod tvrdke
JOSIP NEŠKUDLA u Olomucu
— (kralj. Česka). —

Protokolirani zavod i tvornica preporuča uz vrlo niske cijene sjajno izšivane paramente u raznim slogovima, mlisne odjeće, plivalice, dalmatike, vele, kasule, noblice, zastave, orkreno zastave, čillime, albe, rokete, oborije, monstrancije, sviećenjake, lustere i t. d.

uz jamstvo za trajnost, jer je u vlastitim radionicama izrađeno.

Prednosti zavoda.

Patnici se ne drže, s toga je roba u Olomucu izrađena, koja se ima pismeno izravno naručiti, za 20%, ili 1/2, jeftinija nego li kod svih drugih českih i njemačkih tvrdki.

Vrlo pogodna obročna odplaćivanja.

Paramente šaljem na uvid franko. — Ilustrovani cienici badava i franko.

Dvostraki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45—22.

Ist elektro-magnetičkim našelima sastavljeni stroj koji kod uloga, reume, astne (težkog disanja), neapavanja, zujenja u ohu, neuralgije, glavobolje (migrane) kucanja srca, zubobolje, muzevano slabosti, stajene ruku i nogu, gadavice (epilepsije), mokrenju postelje, nojnosti, nesvjesticke, naglošlosti, držanja na tielu, influence skopćas sa bolesću hrbta, kile-dila (malokrvnosti), želudčanih grčeva, beztečnosti, ischiasa, panokrvnosti, svih udnih grčeva, hoga-chostrle, tjelensih grčeva, hamorrhoida, kao i kod sveobće slabosti itd. služi kao nenadkrljivo sredstvo, pošto elektro-magnetička struja cijelom čovječ-nim tielom djeluje, čime se rekena bolest u naj-m kraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti višekratno elektrizovanje tiela upotrebljavaju, ali ipak na taj način, da jedn struja samo prolazno i povremeno kroz tielo prolazi, dotim naprotiv tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvjezde R. B. broj 86967, kako je jur rečeno, umjerenim nadinom neprekidno na tielo djeluje, što svakako bržem izličeđu dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izličene su sa svojim strojem pove! Od izličenih sa svojim strojem R. B. broj 86967 izražene zahvale kao i od odličnijih slojeva izdane svjedočbe i priznanice iz sviju strana svijet pohranjena su u mojoj pismohrani, gdje stoje svako koma u svako doba na uvid. **GDJE NAVEDAN LIE- NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ!** Je li to sigurno sredstvo protiv gore navedenih bolesti, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju na bio izličen najdalje u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upoznovanjem casbilo p. n. obćinstvo na to, da se moj stroj na smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poradi svoga neaprieha zabranjen u Njemačko kralj i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvjezda R. B. broj 86967 enohila sa kvali i uživa vavredna dopadnost poradi svoje izvratas ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 4 K. Rabiti ga mogu samo djeca i jako slabe gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 6 K. Rabi ga kod ostarijih 20 godiš. kroničnih bolesnih

Dopisivanje i narudbe obavljaju se i u hrvat-stom jeziku. Pouzećem ili ako se novac unapred po-šalje, razaslije glavna prodavaona za tu i inozemstvo

ALBERT MÜLLER,

Budimpešta, V., Vadasz-ulica 43/A.

Kalman ulica uzgo.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrughnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plada od istoga 4 1/2%, disto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog otkaza, a iznose od 2000 K ako se nije kod uložnja suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz, uz otkaz od 3 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdane osim Julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u **Clivo S. Stefano br. 9,** prizemno desno, gdje se dobivaju pohliče informacije.

Ravnateljstvo.

Pokušajte i preporučite proizvode

Vydrove tvornice jestvina u Pragu VIII (Kralj. Česka.)

Cijenopnik badava.

A. KOPAC

Odlikovana svijećarna na paru Gorica — ulica Sv. Antona

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. slavnom obćinstvu svijeće iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 5.—. Za prijesnost amćim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božićna drva, vošteni svitci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

SVOJ K SVOME

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Častim se preporučiti p. n. obćinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama, bratovštinama svoju krasno uređjenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIJEĆA.

Kod mene se dobivaju izvrstne, a od mnogih priznate u svim veličinama svijeće od pravog pčelnog voska kao i finog crkv. tamjana. Prodajem dobra i sveža — po zdravlje — korisna meda Klg. po K 1.20. Kupujem uz dobru cijenu u svim količicama žutog voska.

Svaku i najmanju narudbu p. n. muster-ja obavljam najspretnije, kao i uz najpovoljnije uvjete.

S veleštovanjem

Vladimir Kulić,

Šibenik (Dalmacija), glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

ŽELUDČANE KAPLJICE

sa zaštitnim znakom sv. Marka.

500 godina je stara ljekarna u kojoj se po liečnički istraženom receptu želudčane kapljice priredjuju. — Ove želudčane kapljice, koje su priredjene po od jednog liečnika dobljenom receptu, dokazuju svoju izvrsnost za saćuvanje zdravlja, jer je bolest živaca, blidoća, nesna, migrain, glavobolja, čini uvijek zla probava i zato nastajuća slabokrvnost. Iste djeluju izvrstno kod nahladjenog želudca, slabosti želudca, ako probavo te s tim u savezu zatvorenosti i beztečnosti.

Izvadak iz raznih meni dobrovoljno poslanih zahvalnih pisama: Sa Vašim želudčanim kapljicama snm posvema zadovoljan, pošto 8 njina moja kćerka od mnogogodišnje blidoće izličeih. Molim Vas pošaljite mi za K 8.— još 2 tuceta istih.

Hinko Kubricht, mjestni sudac u Radeburgu. Vaše želudčane kapljice čudnovato pomogose mojoj ženi protiv želudčanoj boli. Pošaljite mi ponovno 12 boćica. Josip Schneider, kućevlastnik u Beču, Wiednerhauptstrasse.

Želudčane kapljice dostavljaju se sa bezplatnim zamotom i kao slobodna pošiljka ako se unapred pošalje iznos ili pouzećem u cijenu: 1 tuca K 4.—, tri tuceta K 11.—, 5 tuceta K 17.—

Razaslije samo

„Gradska ljekarna“ u Zagrebu — Markov trg, 29 blizu crkve sv. Marka.

Hrvati!

Kupujte zigice Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u tiskari Laginja i drug. u Puli prije (J. Kriputić i dr.) uz cieniu od 2 do 10 para.

Jeftino česko

PERJE

za krevete

5 kg. novo čihano K 9.00, bolja K 12.— bićic pahuljice čihane, 18— . . . 24— kao snieg biele pahuljice čihane . . . 30— . . . 36— razaslije se franko pouzećem. Zamjer-juje se i prima natrag uz naknadu tovar. troška.

Benedikt Sachscl, Lobes, br. 25 pošta PILSEN, Česka.